

Menntaþing SASS í Gunnarsholti 4. mars 2011

Samfella leik- og grunnskóla með sérstöku tilliti til lestrarnáms

Byggt á lokaverkefni til M. Ed .gráðu
í Háskóla Íslands 2010

Læsi:

Læsi og lestrarfærni
er án efa ein
mikilvægasta
undirstöðufærni
sem allir nemendur
þurfa að ná tökum
á...,
eigi skólagangan að
verða þeim farsæl.

lesvefurinn.khi.is

Rannsókn í leik- og grunnskólum Árnessýslu á útmánuðum 2010

Mikilvæg hugtök!

- Byrjendalæsi (Emergent Literacy)
- Snemmtæk íhlutun (early intervention)
- Umskráning (decoding)

Rannsóknarspurningar

- Hvað gerist í leikskólunum eftir fyrirlögn HLJÓM-2?
- Hvernig eru niðurstöður HLJÓM-2 nýttar í grunnskólanum?
- Hver er vitneskja grunnskólakennara um þá þjálfun og vinnu sem fram fer í leikskólum?
- Hver er áhersla leik- og grunnskólakennara á málörvun og undirstöðupætti lestrar?
- Hverjar eru væntingar forráðamanna varðandi lestrarnám barna þeirra á fyrstu stigum grunnskólans?

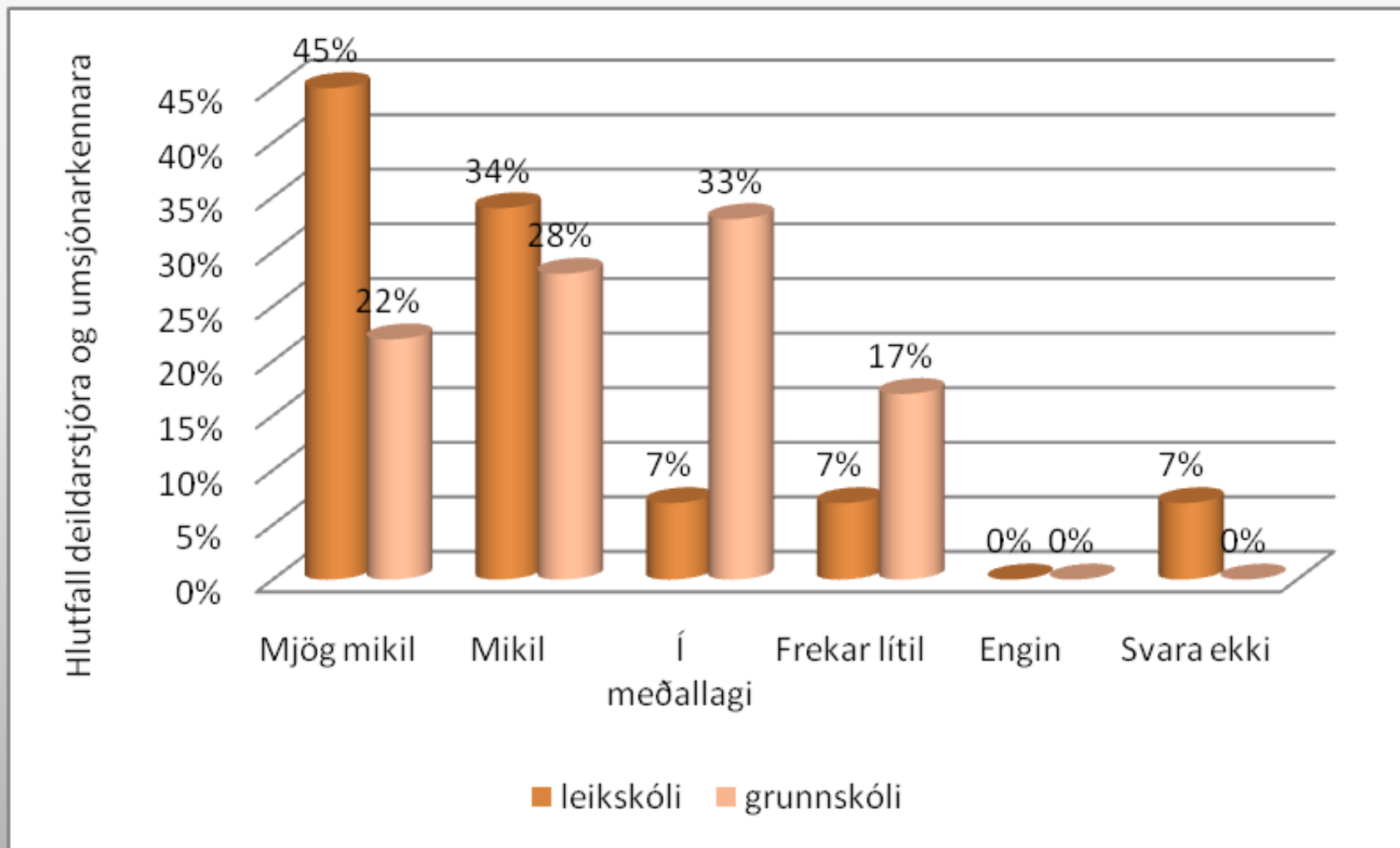
Rannsóknin var meginndleg

Þátttakendur	Fjöldi skóla	Fjöldi þátttakenda	Svörun
Deildarstjórar í leikskólum	15	31	94%
Umsjónarkennarar í grunnskólum	10	19	95%
Foreldrar nemenda í 1. bekk grunnskóla	10	214	74%

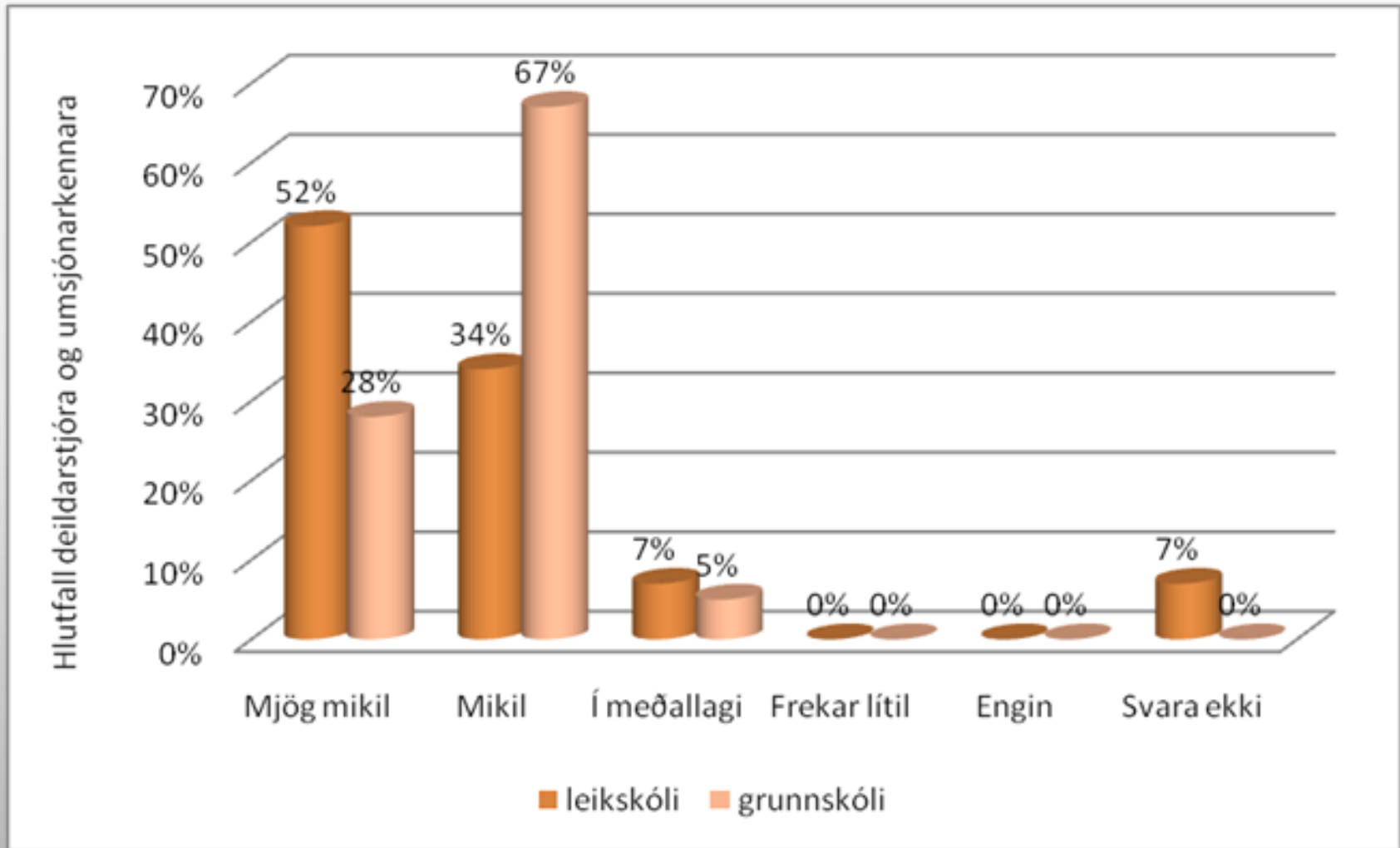
Niðurstöður

Áhersla á eflingu tjáningar og frásagnar

Áhersla á eflingu orðaforða

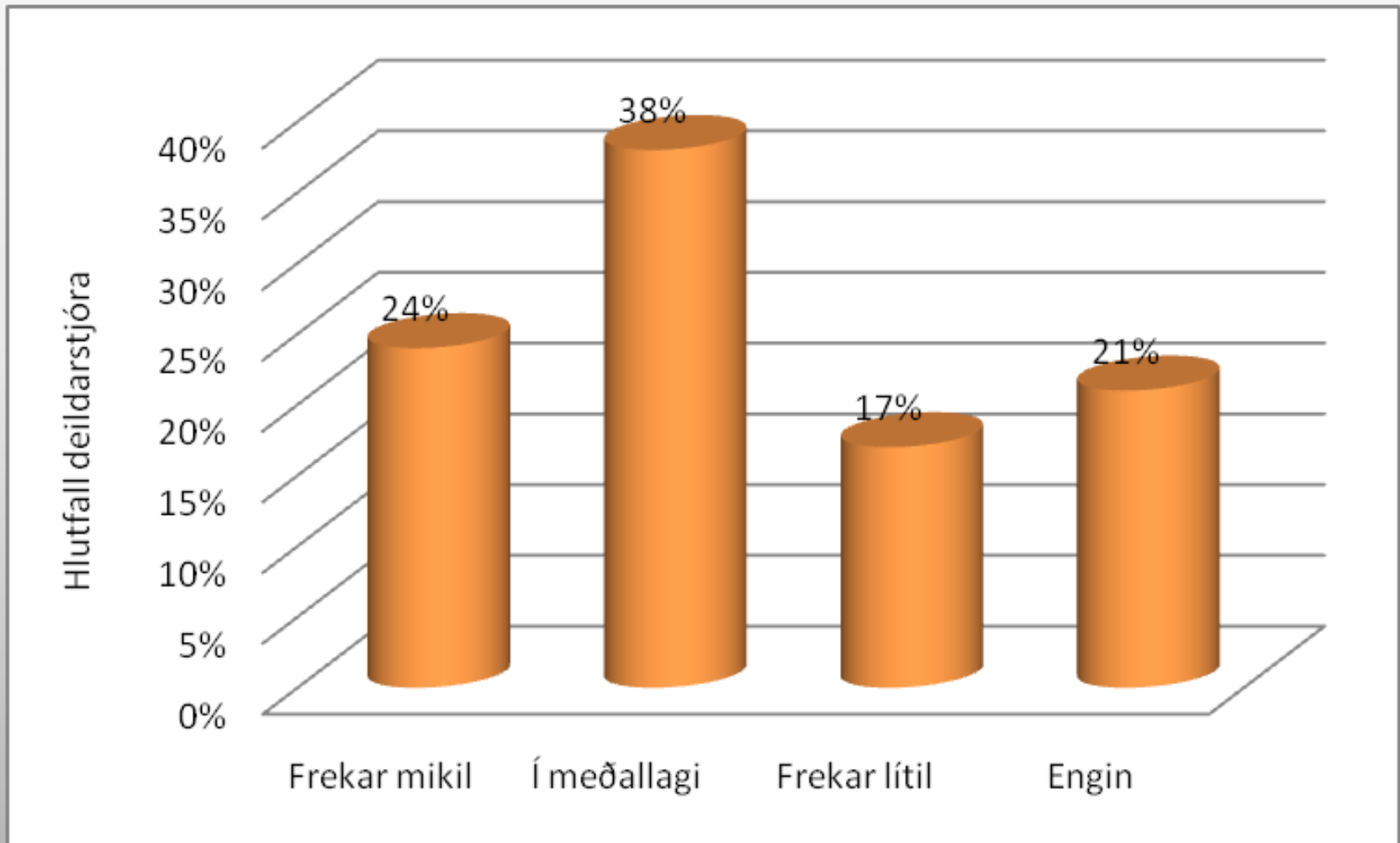

Mikil málörvun er í leikskólum

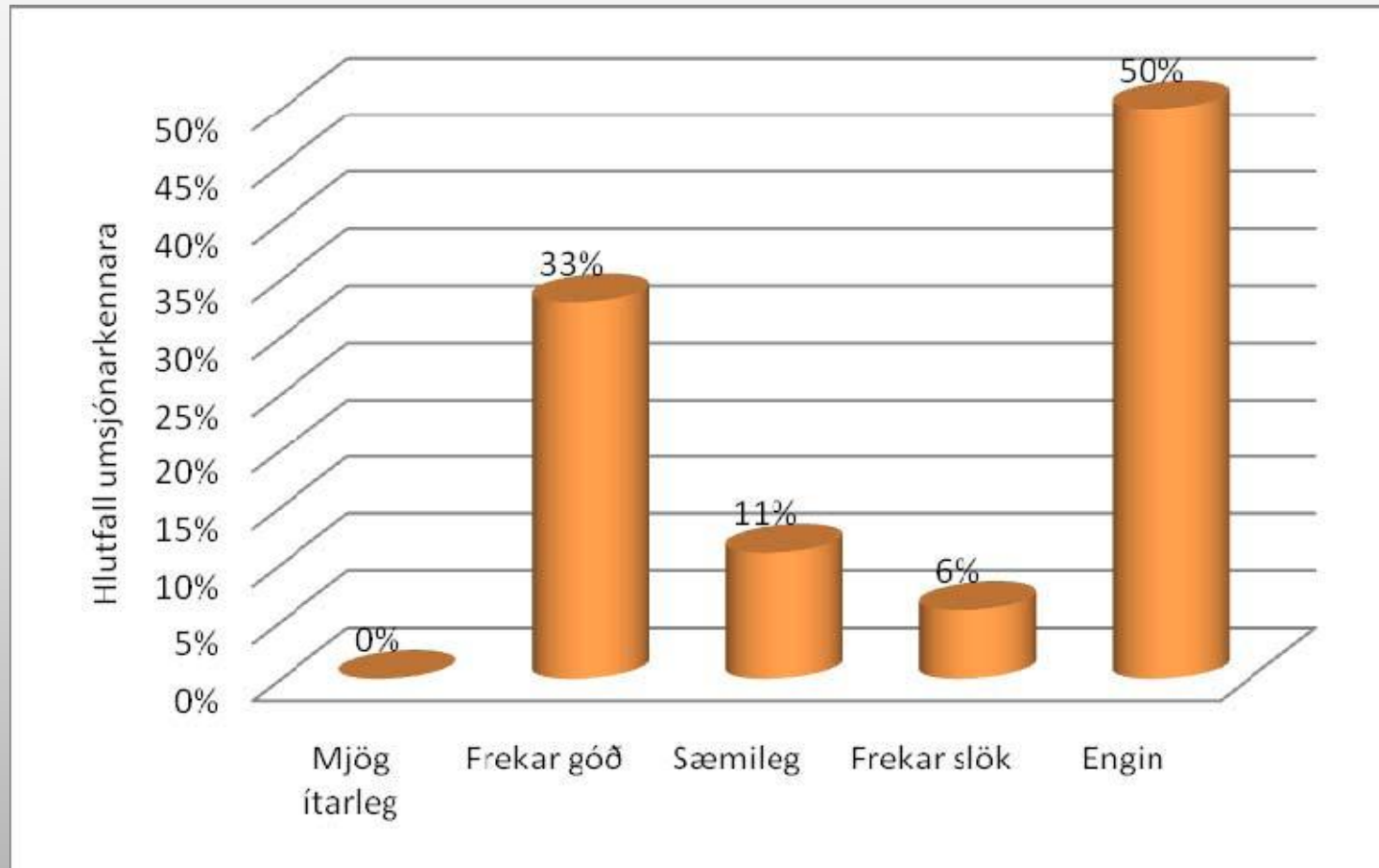
- 83% deildarstjóra segja að sé lögð mikil eða mjög mikil áhersla á málörvun í leikskólum
- 67% þeirra segja að vinna með bókstafi sé frekar tilviljunarkennd eða enginn og ...
- 83% deildarstjóra segja að þjálfun í skrift sé frekar tilviljunarkennd eða engin.

Þeir leikskólar sem helst unnu skipulega með bókstafi og skrift voru leikskólar með færri en 100 nemendur.

Umskráning í leikskóla

Upplýsingamiðlun til grunnskóla um undirbúning lestrar í leikskóla

Skimunarprófið HLJÓM-2

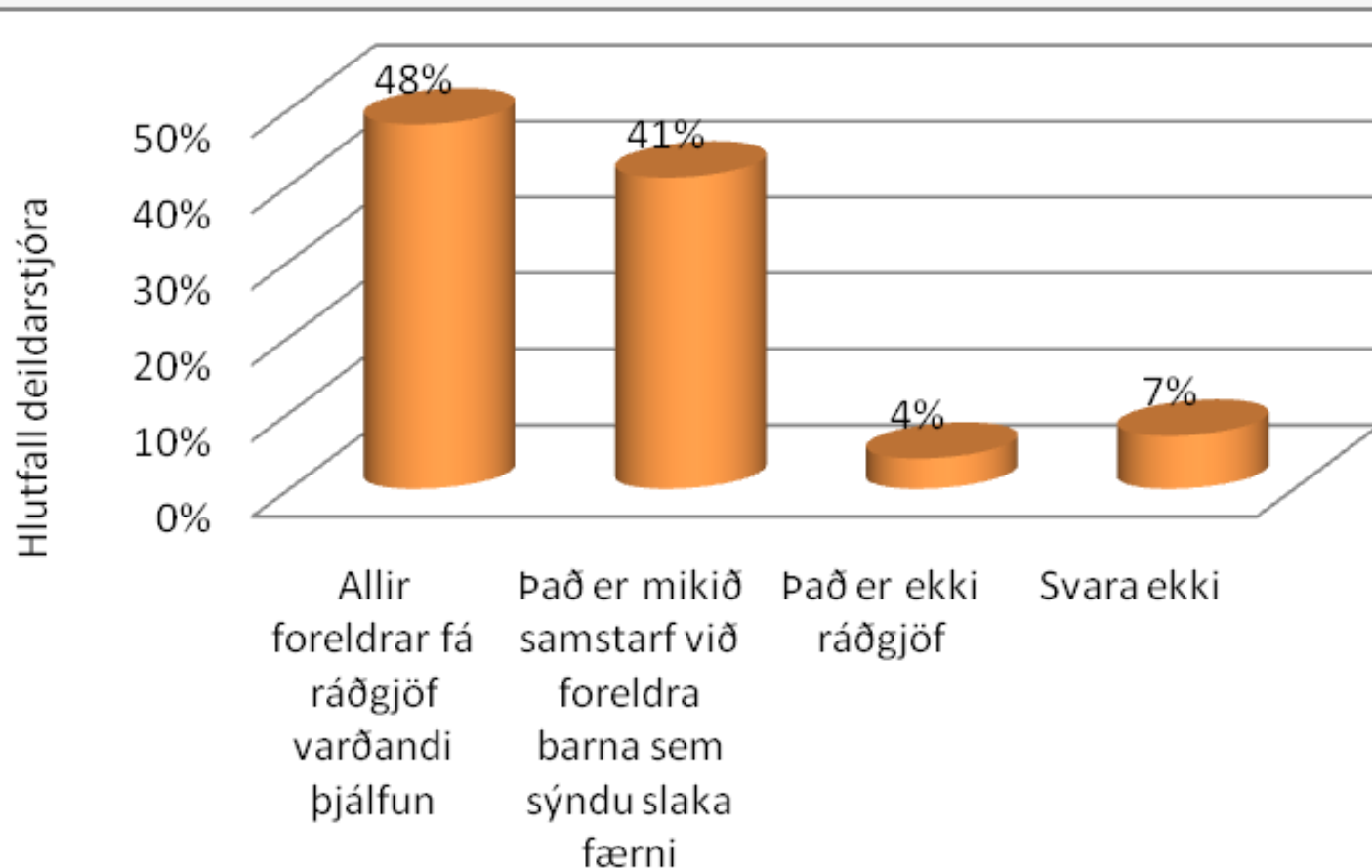
- Próf í leikjaformi sem kannar hljóðkerfis- og málvitund barna í elsta árgangi leikskóla
- Byggt á íslenskum rannsóknum
- Forspárréttmæti HLJÓM-2 virðist gott

Innihald:

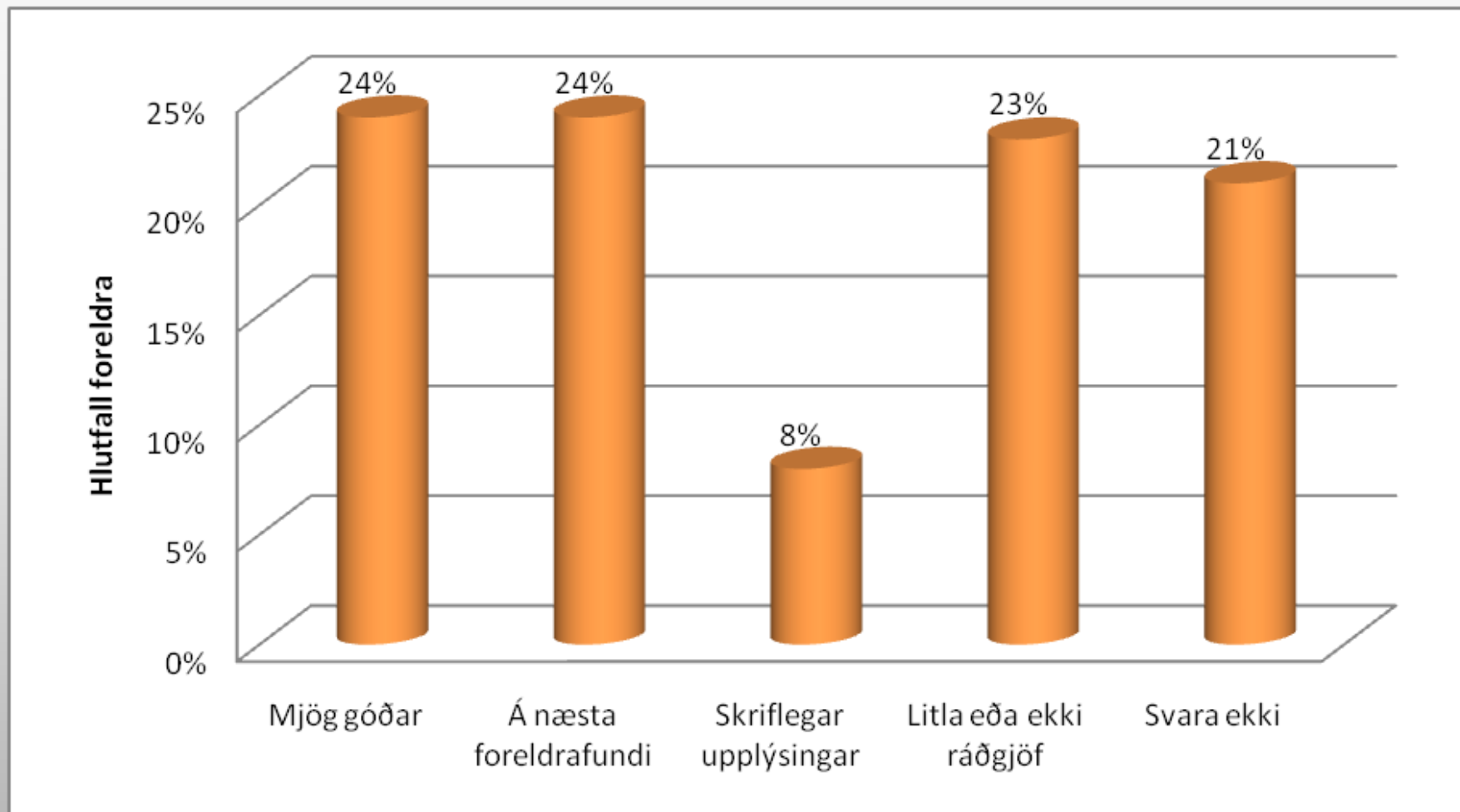
Rím, samstöfur, samsett orð, hljóðgreining, margræð orð, orðhlutaeyðing og hljóðtenging

Í leikskólum er síðan unnið sérstaklega með þau börn sem sýna slaka eða mjög slaka færni

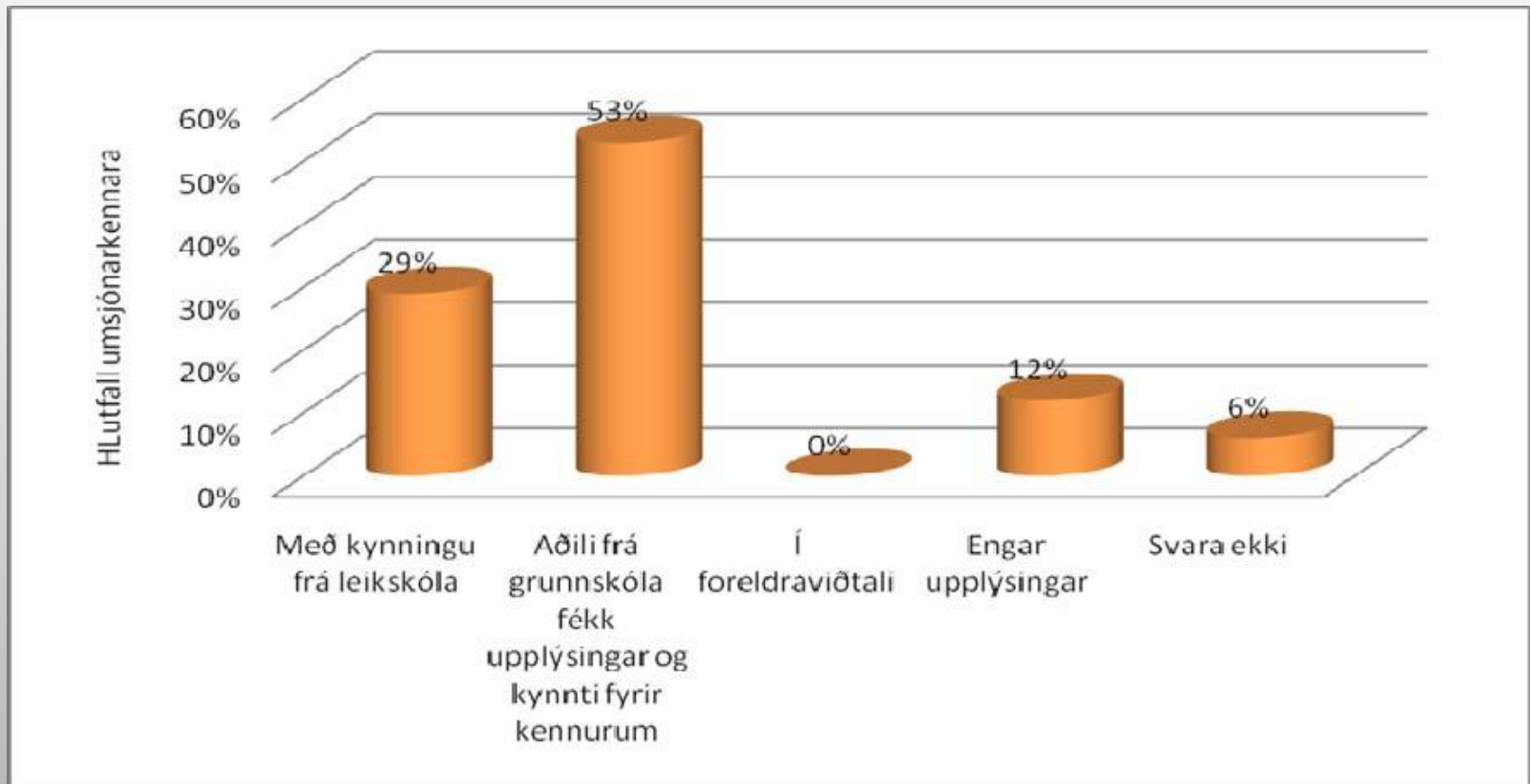
Veitt ráðgjöf til foreldra frá leikskóla

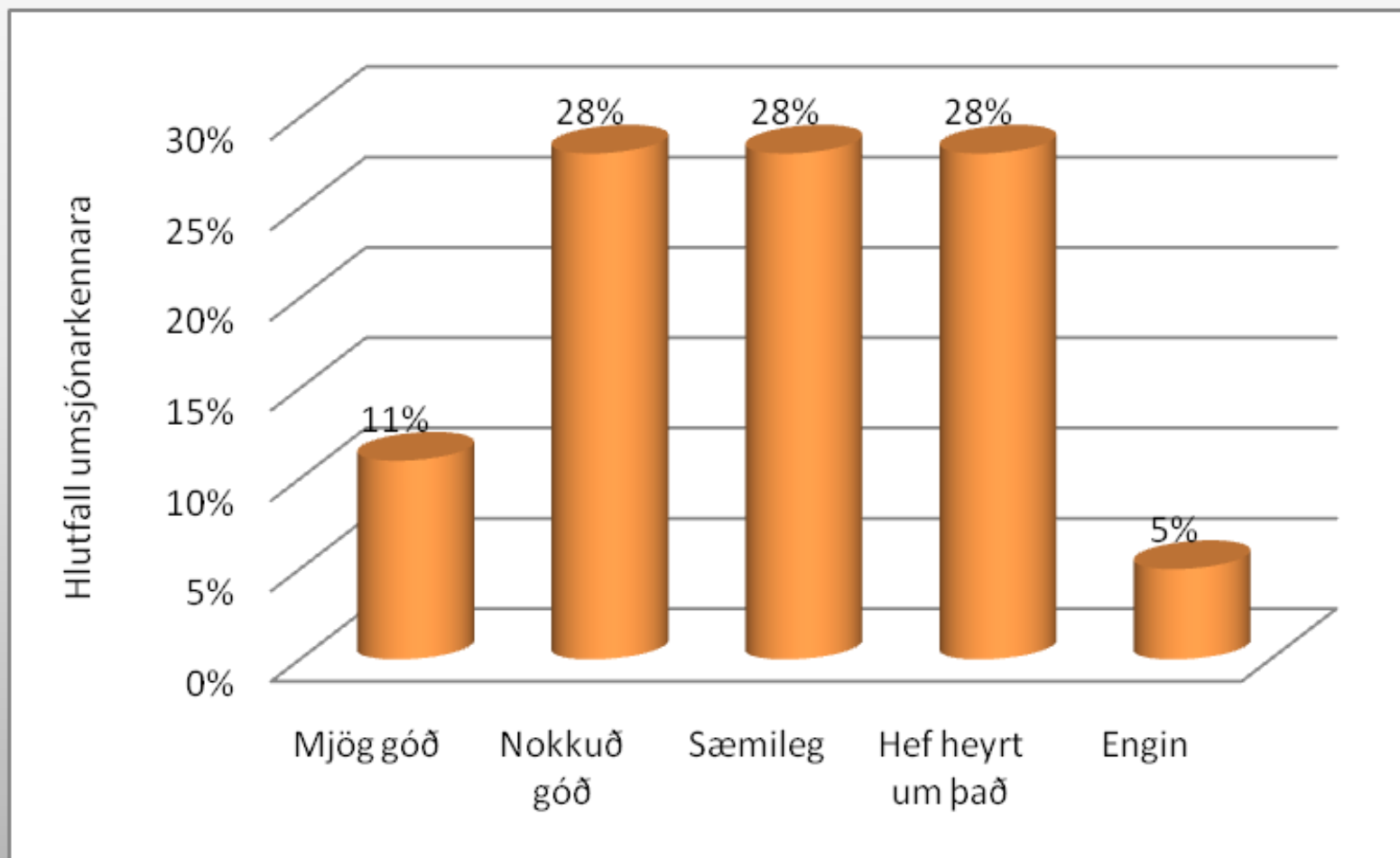
Leiðbeiningar og/eða ráðgjöf vegna niðurstaða úr HLJÓM-2

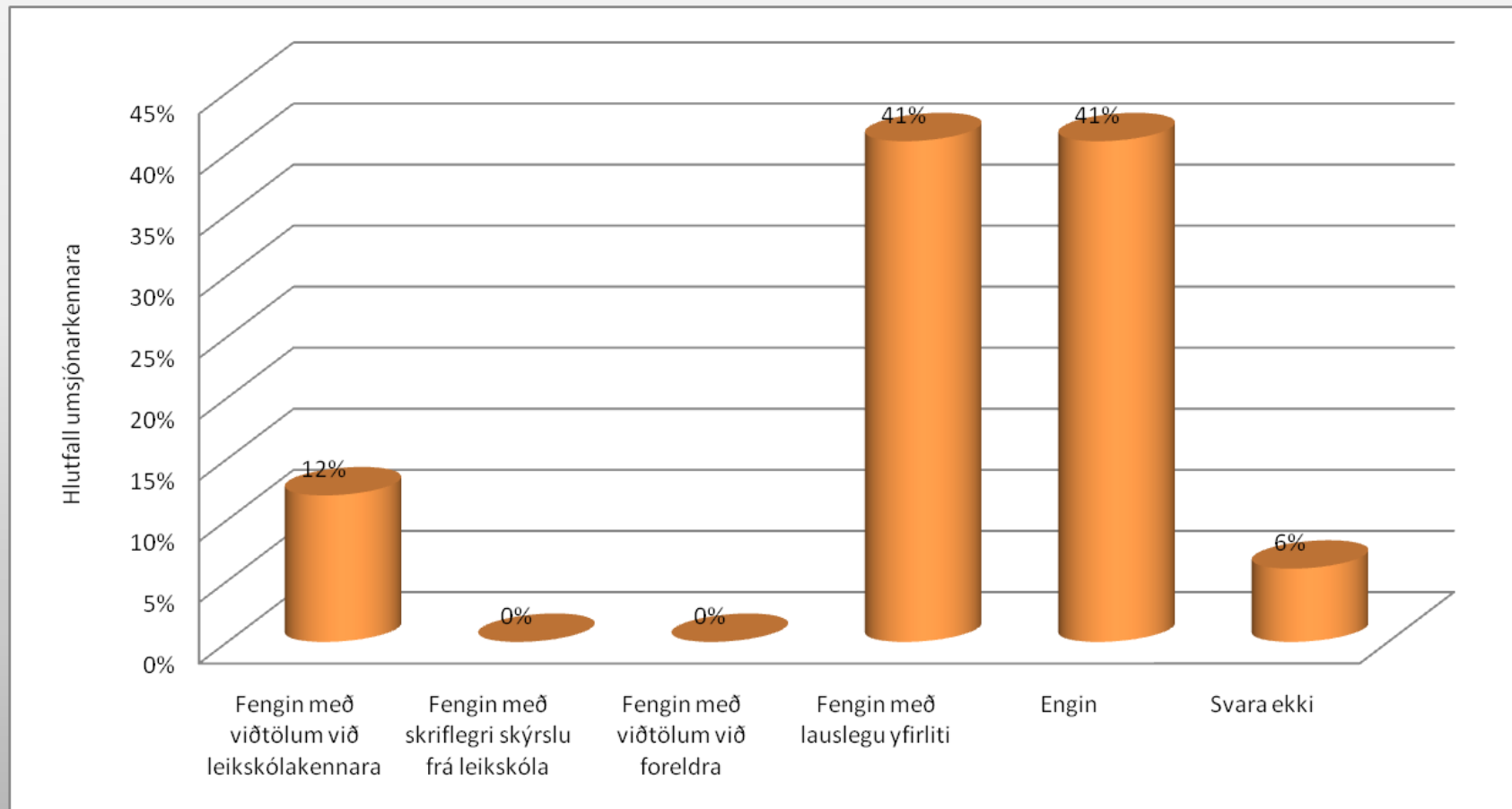
Niðurstöður nemanda í HLUÓM-2 kynntar umsjónarkennurum 1.bekkja

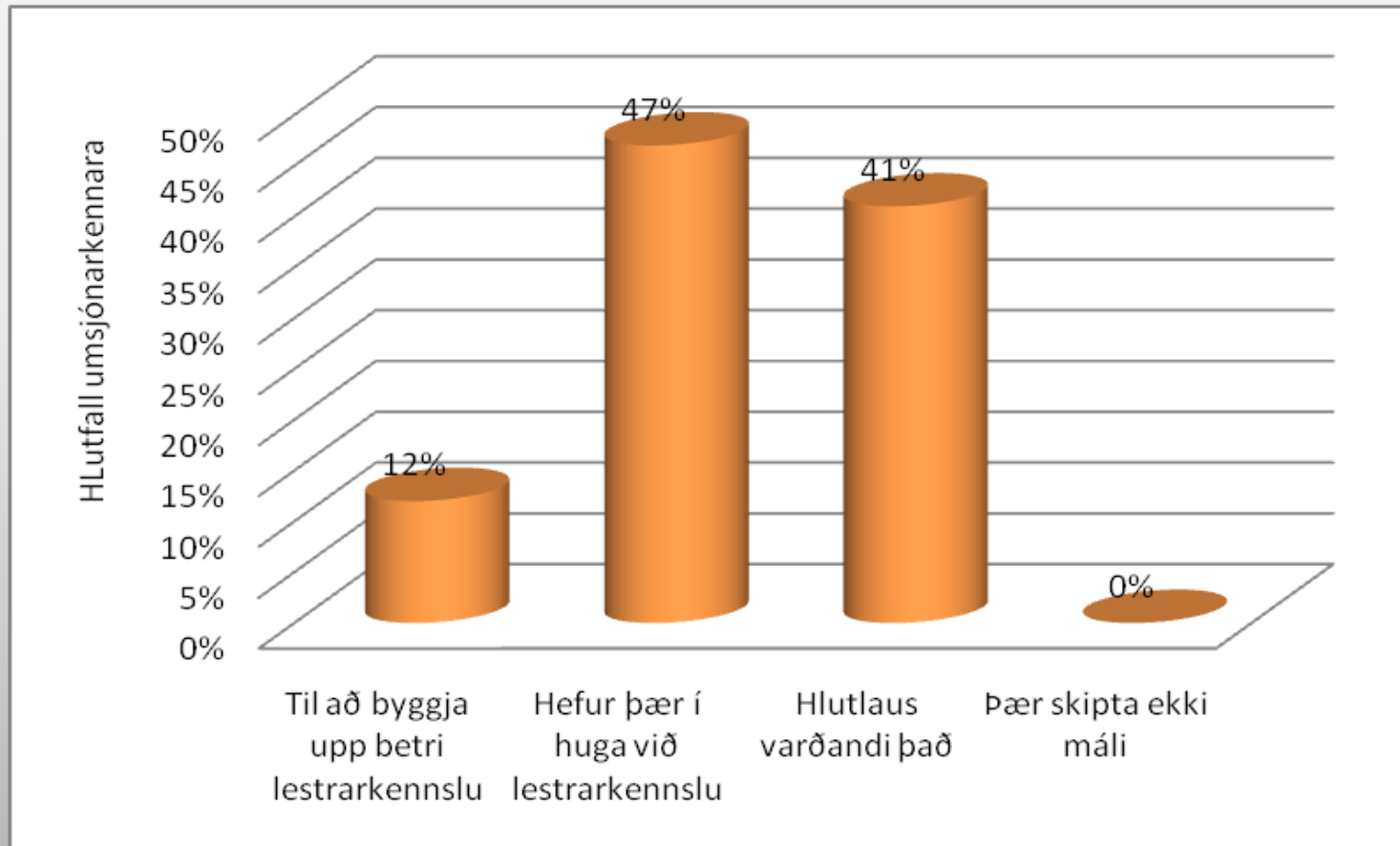
Svör umsjónarkennara um þekkingu á skimunarprófinu HLJÓM-2

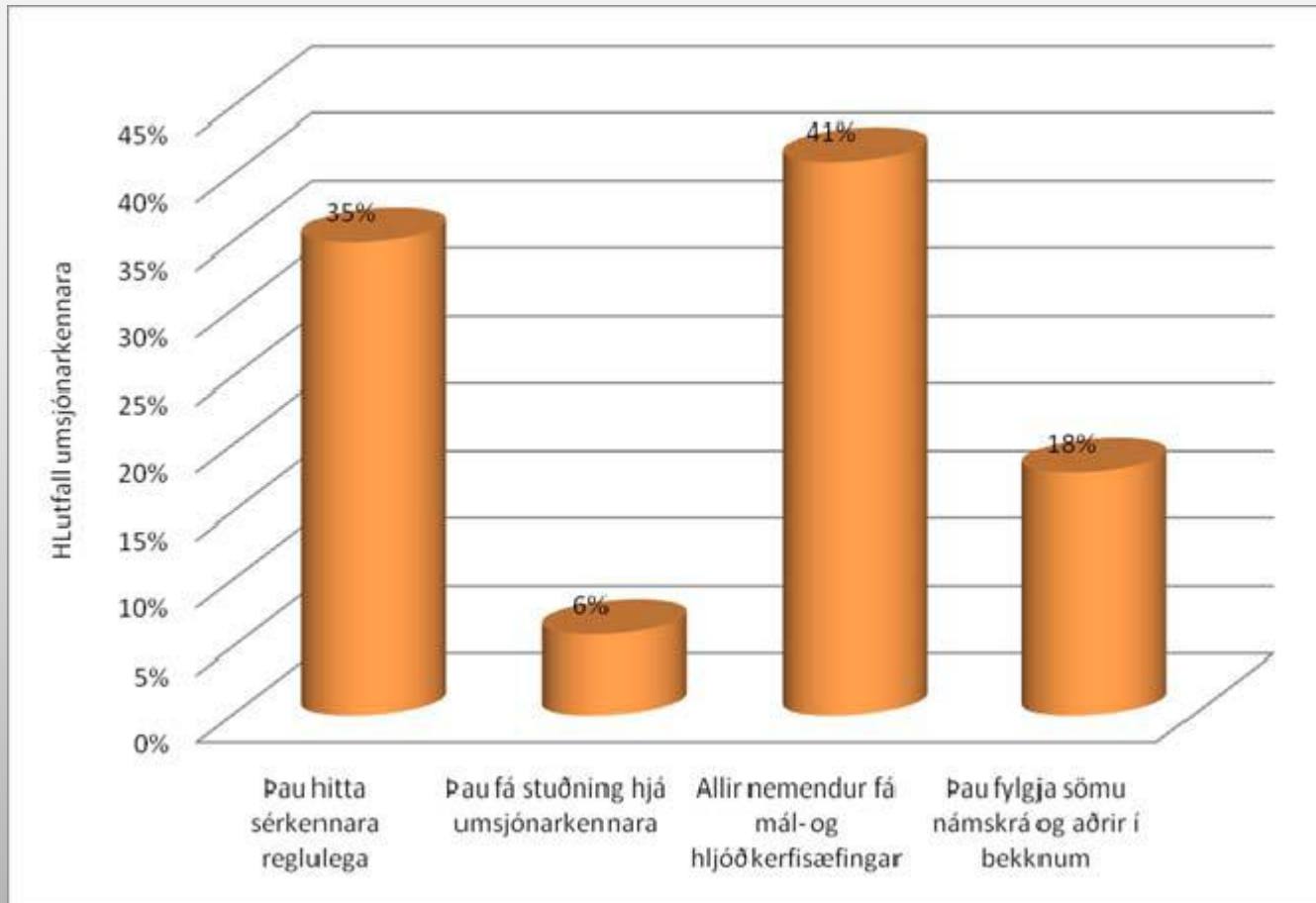
Vitneskja umsjónarkennara um þjálfun í leikskóla fyrir börn sem sýndu slaka færni í HLJÓM-2

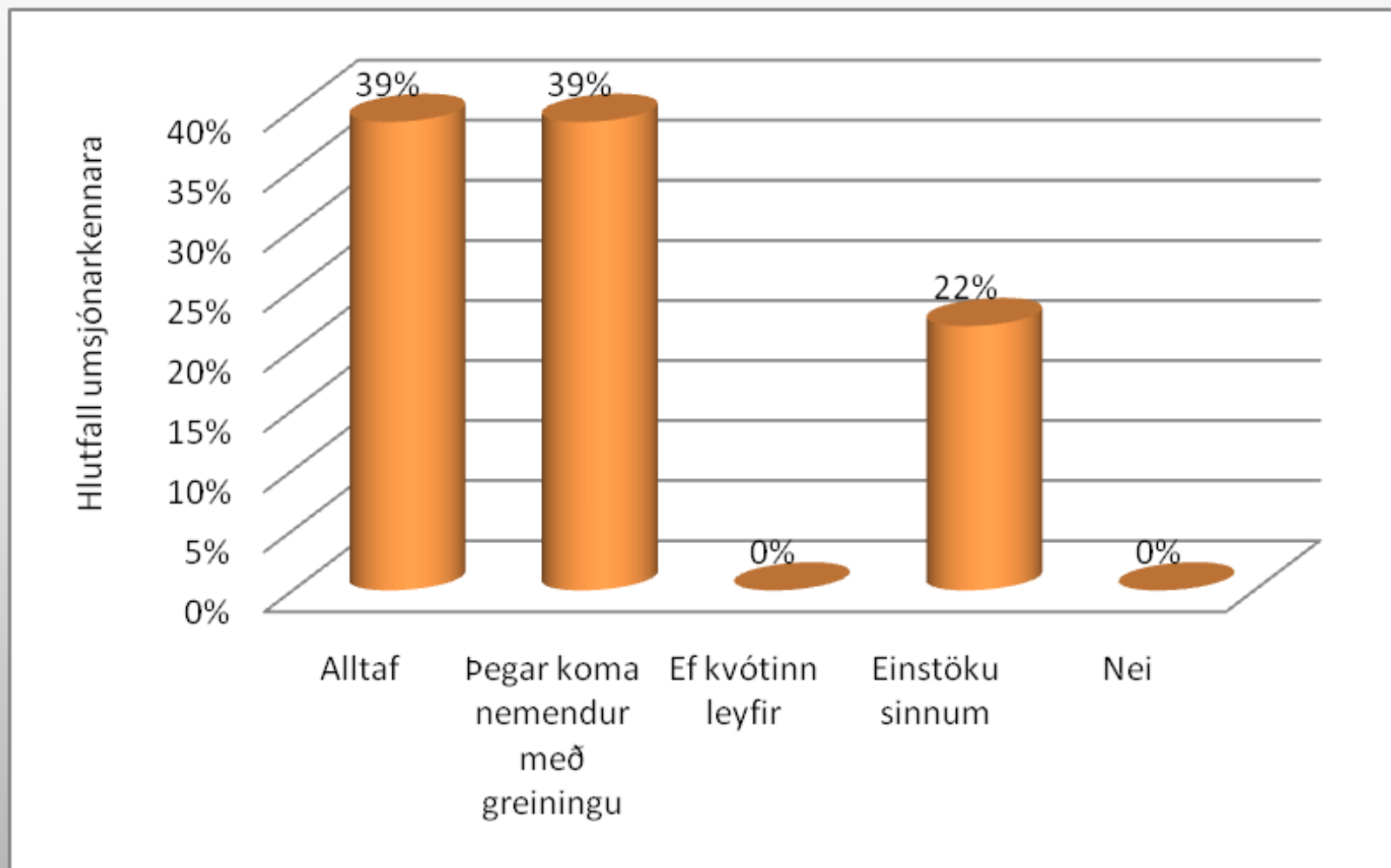
Hvernig eru niðurstöður HLJÓM-2 nýttar í grunnskólanum?

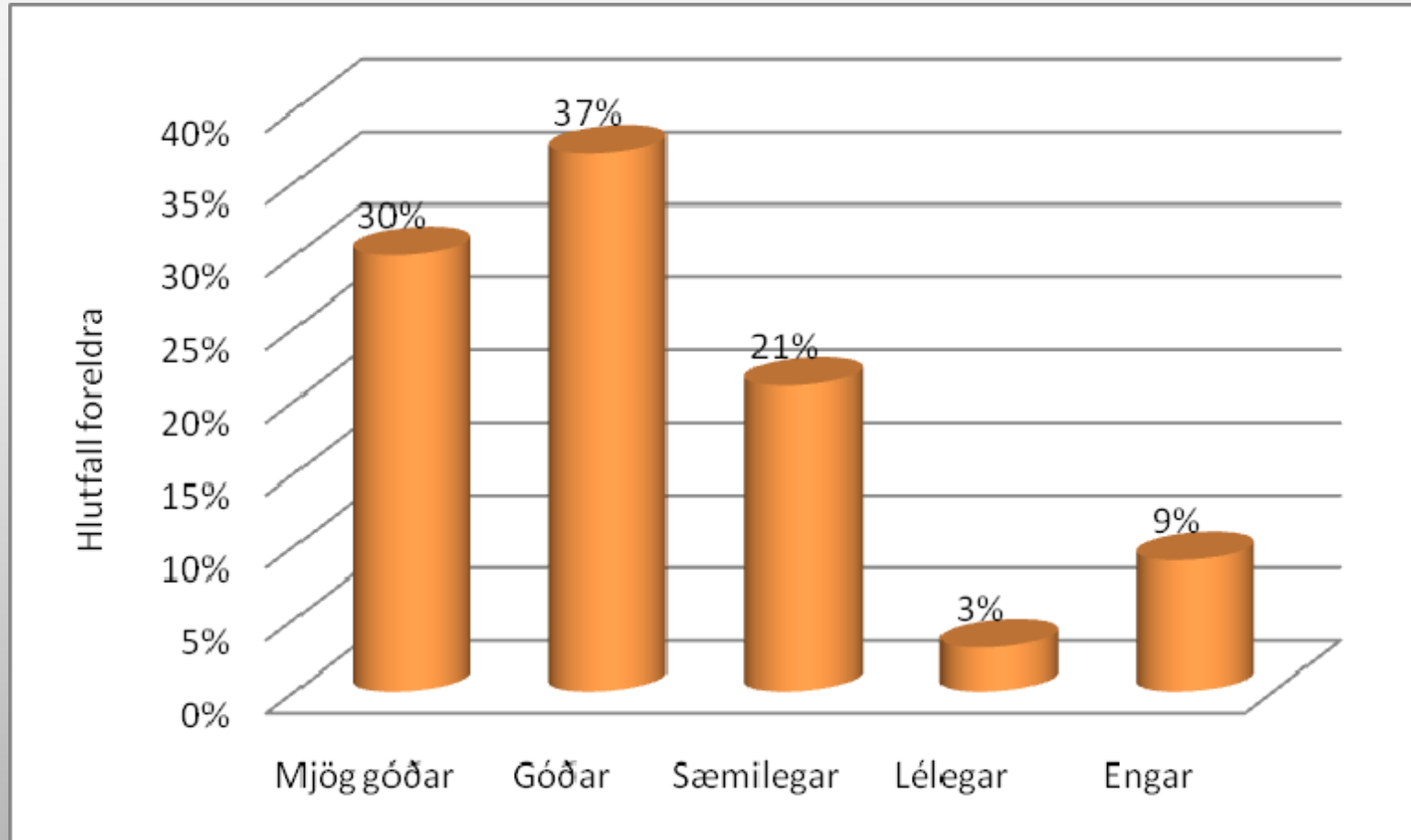
Nemendur sem sýndu slaka færni eða mjög slaka færni í HL.-2 fá sérkennslu í 1. bekk

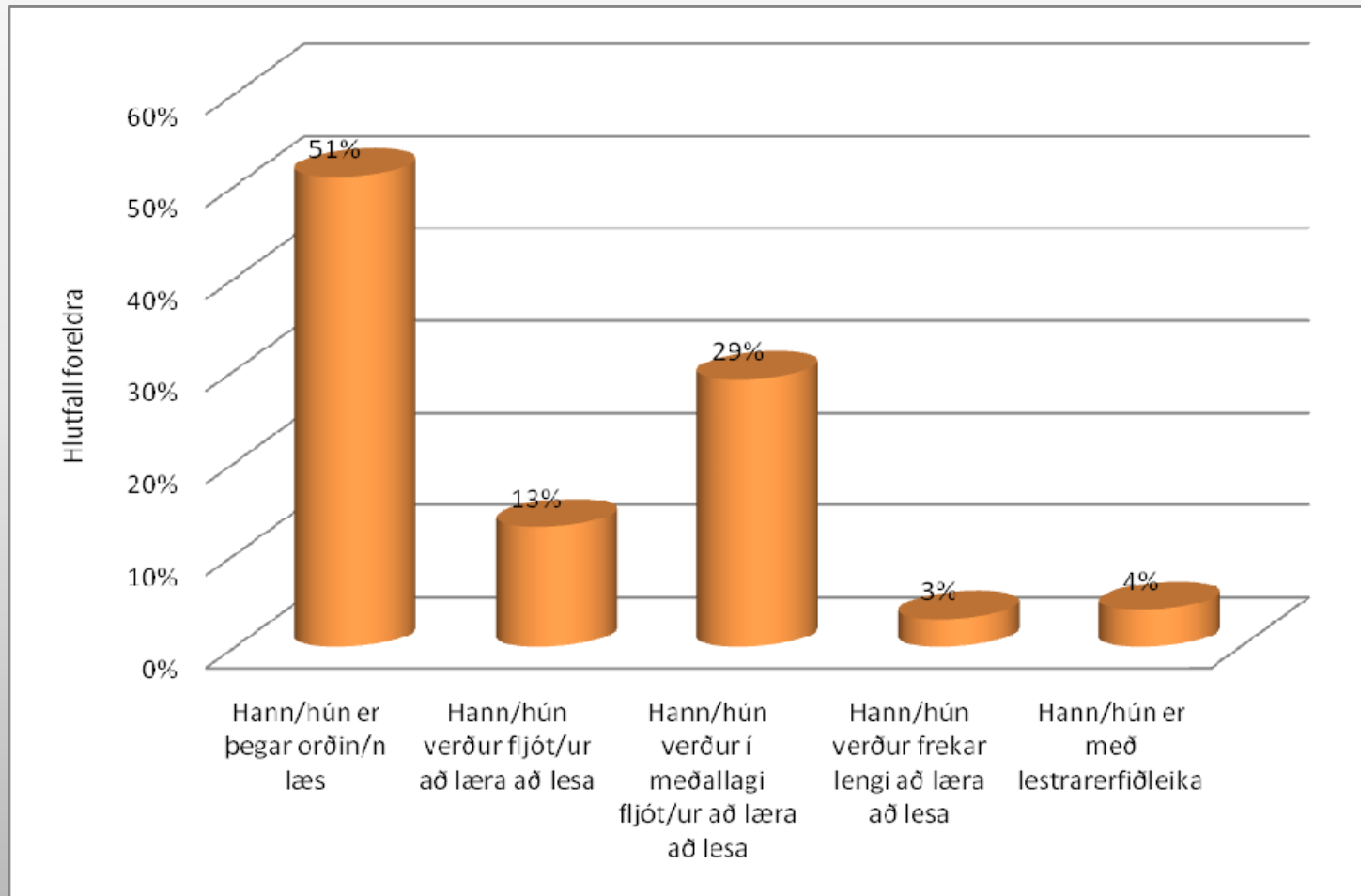
Sérkennsla hefst í 1. bekk í grunnskóla

Leiðbeiningar frá skóla til foreldra varðandi lestrarnám barna þeirra

Væntingar forráðamanna varðandi lestrarnáms barnsins

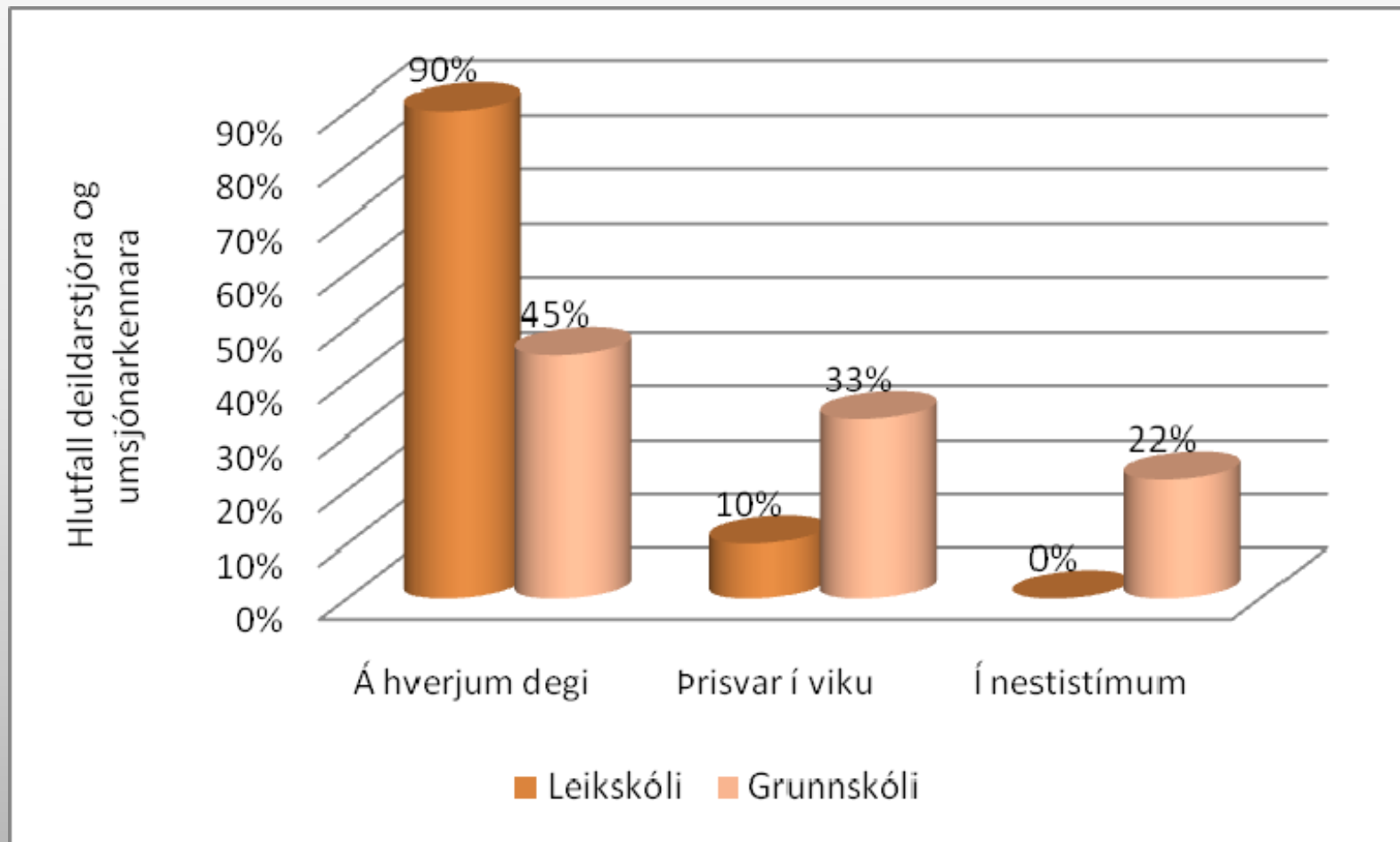

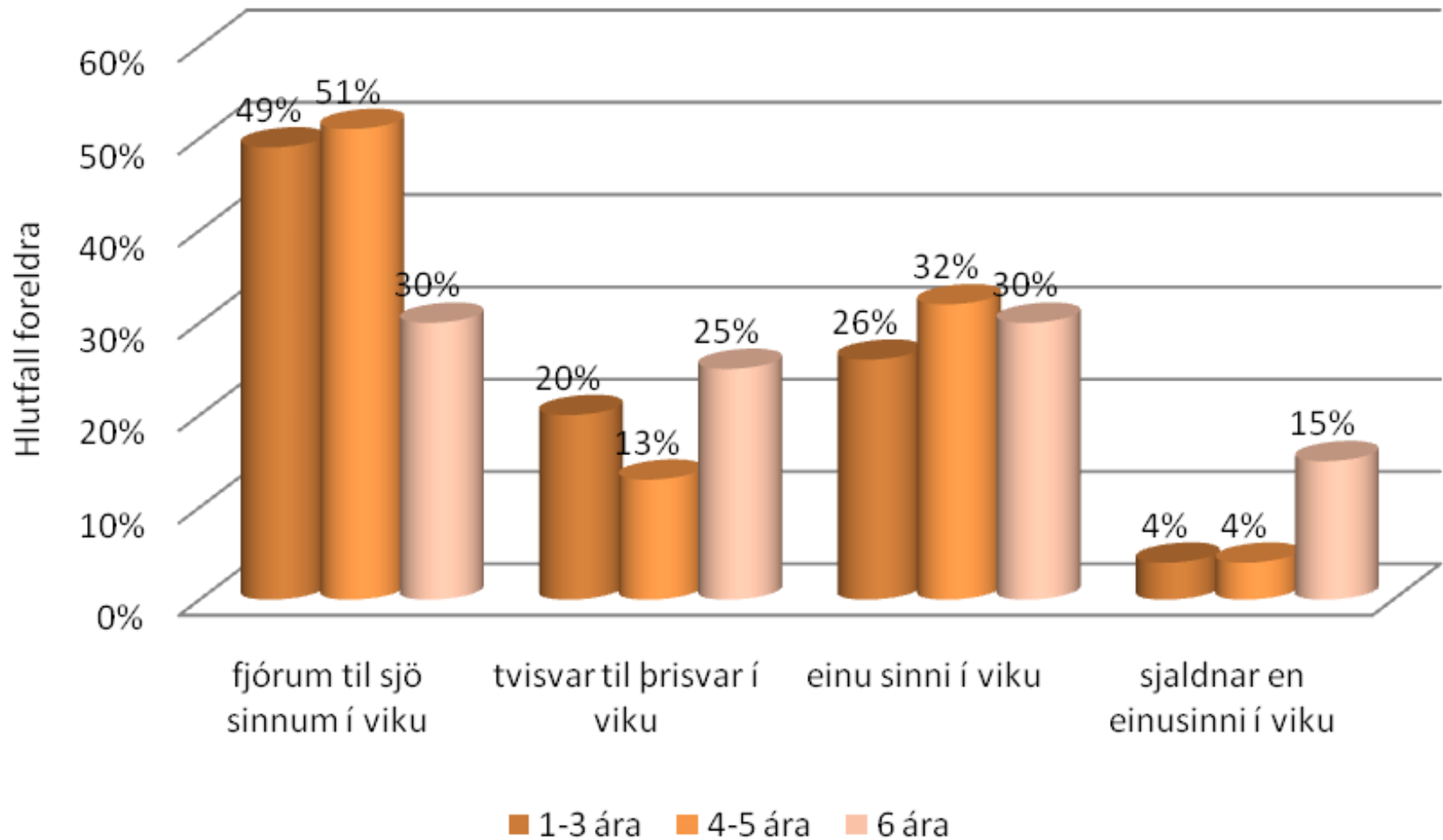
Mikilvægi þess að lesa fyrir börn –
verður aldrei ofmetið!

Guðrún Þórunn Jónsdóttir mars 2011

Lestrarstundir fyrir nemendur í leikskóla og 1. bekk í grunnskóla

Foreldrar lesa fyrir barnið

Helstu niðurstöður

- Auka þarf ráðgjöf til foreldra um mikilvægi byrjendalæsis á fyrstu árum barnsins.
- Nauðsynlegt er að koma til móts við námsþarfir barna við upphaf skólagöngu og vanda vel undirbúning lestrarkennslu.
- Auka þarf samfellu milli leik- og grunnskóla.

Helstu niðurstöður

- Kynna þarf skimunarprófið HLJÓM-2 fyrir grunnskólakennurum og *þjálf* nemendur bæði í leik- og grunnskólum ef niðurstöður prófsins gefa tilefni til.
- Auka þarf endurmenntun kennara í leik- og grunnskólum um undirstöðuþætti lestrar.

*Lestur er sálinni það sem
hreyfing er líkamanum*

Henry David Thoreau